

J.nr. 22-23333-000012
Ref. LOUDAM
Den 12. oktober 2022

Høringsvarsnotat vedr. bekendtgørelse om tilskud til investeringer på økologiske bedrifter 2022

Bekendtgørelse og vejledning til Økologisk investeringsstøtte 2022 blev i udkast sendt i ekstern høring den 26. august 2022 med frist for afgivelse af høringssvar den 26. september 2022. Landbrugsstyrelsen har modtaget i alt 6 høringssvar.

Følgende høringssvar har fremsendt bemærkninger til udkastet til bekendtgørelsen:

- SAGRO – Billund
- Økologisk Landsforening
- Landbrug & Fødevarer
- Miljøstyrelsen

Følgende høringssvar har oplyst, at de ingen bemærkninger har til udkastet til bekendtgørelsen:

- Rigsrevisionen
- Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

Landbrugsstyrelsen imødekommer 6 af privatpersonernes, virksomhedernes og organisationernes bemærkninger. 4 bemærkninger imødekommes delvist, 10 bemærkninger kan ikke imødekommes, og 11 bemærkninger giver ikke anledning til ændringer.

Høringsvarsnotat vedrørende ekstern høring af bekendtgørelse om tilskud til investeringer på økologiske bedrifter		
	Bemærkninger (uredigeret)	Opfølgning
1.	SAGRO - Billund	
1.1	Vejledning Pkt. 3.17 her er henvist til 4.6.1 vedrørende anskaffelse med købekontrakt, men pkt. 4.6.1 indeholder intet om købekontrakt.	Imødekommes Henvisningen slettes.

1.2	<p>Teknologiliste</p> <p>Teknologi 2.1: "Halstranspondere" bør ændres til "halstranspondere eller bolus". Enhed i standardomkostning ændres til "rem eller bolus".</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Det vurderes at halstranspondere og vombolus kan samles under teknologi 2.1. Standardeffekt og standardomkostning er genbesøgt som følge heraf.</p>
1.3	<p>Der anmodes om, at teknologilisten til planteavl udvides med såmaskine med gødningsplacering, samt udstyrspakke til gødningsplacering på såmaskine</p> <p>Økologiske planteavlere i områder med tynd husdyrbestand har problemer med at tilføre jorden gødning, når de ikke kan få fat i husdyrgødning eller biogas.</p> <p>Der kan dog efterhånden fremskaffes økologisk gødning i pille form i stedet. For at opnå optimalt såbed, reducere arbejdsforbrug og klimabelastning ved kørsel er det nødvendigt med avanceret såmaskine som kan så udsæd og økologisk gødning samtidig og tillige placere gødningen i korrekt afstand fra frøene der udsås, så gødningen ikke skader den nye plante fra udsæden/frøet og der sikres optimal optagelse af gødningen.</p> <p>Såmaskinen skal derfor være udrustet med:</p> <ul style="list-style-type: none"> - særskilte gødningsskær der kan indstilles - gødningslanger - særskilt gødningstank - overvågning til at styre gødningstildelingen <p>Dette udstyr koster ca. 300.000 kr. oveni basisprisen på f.eks. en Horsch Pronto 4 DC PPF – anonymiseret tilbud er vedhæftet.</p> <p>https://www.bednar.com/da/omega-oo_fl/</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Økologisk investeringsstøtte 2022 anvender standardomkostninger og standardeffekter, hvilket medfører, at tilskudsberettigede investeringer på ordningen skal leve op til nogle kvalitetskrav.</p> <p>Når det kommer til teknologier, vil dette betyde at i) teknologien kan prissættes, så der kan laves standardomkostninger, og ii) teknologien har en dokumenteret effekt. For at kunne fastsætte en standardomkostning, har Landbrugsstyrelsen vurderet, at der skal foretages en markedsundersøgelse, hvor leverandører af teknologien skal belyses og der skal indhentes priser på teknologien. Da Landbrugsstyrelsen er blevet gjort opmærksom på teknologien sent i processen, har det ikke været muligt at nå at foretage en markedsundersøgelse og dermed fastsætte en standardomkostning. Vedrørende det andet kvalitetskrav, angående dokumenteret effekt, er det i Økologisk investeringsstøtte 2022 en forudsætning, at de teknologier der indgår på ordningens teknologiliste skal have en dokumenteret økonomisk effekt. En økonomisk effekt skal sikre opnåelse af ordningens formål om øget produktivitet på økologiske bedrifter.</p> <p>Da teknologien på nuværende tidspunkt ikke lever op til kvalitetskravene om, at der skal fastsættes en standardeffekt og standardomkostning, kan teknologien ikke indgå i denne ordning.</p> <p>Landbrugsstyrelsen vil gøre opmærksom på at det fra 18. oktober 2022 – 10. januar 2023 er muligt at ansøge om tilskud til teknologier inden for plantesektoren under tilskudsordningen Miljø- og klimateknologi</p>

		2022, hvor nogle teknologier også kan søges af økologer.
2.	Økologisk Landsforening	
2.1	<p>Generelt om behandlingsstøtteordningen: Sagsbehandlingstiden skaber udfordringer</p> <p>ØL har modtaget flere henvendelser om lange behandlingstider på helt op til halvandetår omkring anmodninger om tilsagn eller med hensyn til udbetaling efter tilsagn er givet. De lange behandlingstider skaber store udfordringer for ansøgerne (producenterne), for de risikerer at blive placeret i et juridisk ingenmandsland i den periode, sagsbehandlingen står på, hvis de undervejs fortsat ønsker at udvikle deres produktion. For eksempel hvis en producent ønsker juridiske ændringer i sin virksomhedsstruktur under sagsbehandlingen af en ansøgning, fordi et ændret CVR-nummer medfører afslag om tilsagn. De lange sagsbehandlingstider risikerer dermed at sætte anden virksomhedsmæssig udvikling sættes i stå. En udvikling der ellers kunne have skabt vækst, grøn omstilling og/eller bedre arbejdsmiljø. Der er behov for, at det tydeligere fremgår af vejledningen, hvordan en ansøger skal forholde sig under behandlingstiden, hvilke konsekvenser en lang sagsbehandlingstid kan have, eller at der som minimum indskrives, hvor lang en behandlingstid ansøgeren kan forvente.</p>	<p>Giver ikke anledning til ændringer</p> <p>Landbrugsstyrelsen er midt i en automatiseringsproces, som skal sikre en mere enkel ansøgningsproces og hurtigere sagsbehandling. Efter Rigsrevisionens kritik af Landbrugsstyrelsens manglende kontrol af bagvedliggende ejerforhold, har Landbrugsstyrelsen indført en kontrolmodel for omgåelse. Landbrugsstyrelsen undersøger alle tilskudsordninger for, om der kan opnås en uberettiget økonomisk fordel. Økologisk investeringsstøtte 2021 var den første tilskudsordning, hvor denne kontrol skulle gennemføres, hvilket har ledt til forlænget sagsbehandlingstid. Der er på nuværende tidspunkt mere erfaring med at gennemføre kontrollen, som også løbende effektiviseres. Dermed er det ikke Landbrugsstyrelsens forventning, at der opstår lignende forsinkelse i sagsbehandlingen på kommende tilskudsordninger som følge af omgåelseskontrol.</p>
2.2	<p>Udkastet støtter forkert strukturudvikling i landbruget</p> <p>I ØL er vi naturligvis glade for, at der er en mulighed for, at man som økologisk producent kan søge støtte til udvikling af sin produktion. Det er særligt relevant for mindre producenter, hvor udgifterne til udvikling skal fordeles på indtjeningen fra færre dyr, planteavl og anden produktion. Netop derfor er vi særligt ærgerlige over, at støtteordningen er opsat på en måde, der først og fremmest bidrager til en strukturudvikling i retning af større og mere</p>	<p>Giver ikke anledning til ændringer</p>

	<p>specialiserede landbrug. Det gør den af tre grunde:</p> <p>1) jf. §7, stk. 4 og stk. 5 vedrørende udvælgelseskriterierne ”omkostningseffektivitet” og dernæst ”gennemsnitlig økonomisk effektivitet”. Det er ikke altid, de mindre (og særligt de alsidige) produktioner scorer højest på effektivitetsparametrene (og det er heller ikke meningen med deres produktion), men de stilles dermed dårligere end deres større og mere specialiserede kollegaer.</p> <p>2) Jf. §4 gives der ikke støtte til ansøgninger på under 100.000 kr., men beløbet overstiger langt udgifterne til mindre teknologiske udviklingsbehov, som mindre producenter har. Et konkret eksempel er muligheden for at søge støtte til en tørresilo, hvilket er en god ting, hvis man f.eks. forsøger sig med linseproduktion. Jf. punkt 4.11 i teknologilisten skal tørresiloen dog minimum være 8 meter i diameter, hvilket er en alt for stor silo til en mindre linseproduktion. At skulle bruge minimum 100.000 kr. inden for én given produktionsform giver samtidig ikke mening på alsidige produktioner, hvor man hele tiden forsøger at optimere på</p>	<p>Formålet med Økologisk investeringsstøtte 2022 er, at øge produktiviteten på økologiske bedrifter. Der er beregnet standardeffekt og standardomkostning for hver teknologi, der udbydes på ordningen, der anvendes til beregning af omkostningseffektiviteten. Det er ansøgninger indeholdende teknologi/teknologier med højst samlet omkostningseffektivitet, der prioriteres først. Det er ikke nødvendigvis den største volumen- eller antalsmæssige investering, der prioriteres først og dermed er større jordbrug ikke automatisk bedre stillet end mindre jordbrug eller ansøgninger med flere teknologier stillet bedre end ansøgninger med færre teknologier. Det er Landbrugsstyrelsens hensigt, at prioriteringsmodellen skal fungere så skalaneutralt som muligt. På denne ordning er det tilstræbt ved, at standardomkostninger fastsættes med løbende priser der, hvor det giver mening. Ligeledes fastsættes standardeffekten pr. enhed. Dette betyder, at projekter prioriteres efter en skalaneutral omkostningseffektivitet.</p> <p>Tilskud gennem ordningen skal tilskynde investeringer, som ligger over normalt driftsniveau, hvilket et minimumsbeløb sikrer.</p> <p>Med et samlet tilskudsgrundlag på 100.000 kr., som er minimumsbeløbet for tilskudsgrundlaget til ordningen, vil tilsagnshaver kunne få 40.000 kr. udbetalt i tilskud. For at kunne balancere Landbrugsstyrelsens administrationsomkostninger op imod tilskudsbeløbet pr. ansøgning, er der ved denne ordning valgt en minimumsgrænse på 100.000 kr.</p>
--	--	---

	<p>tværs af de givne produktionstyper på gården.</p> <p>3) Normtimesatserne jf. §3 4) og bilag 2 er udregnet efter og opstillet til at dække større producenter med maskinel produktion, mens mindre, diverse og håndholdte produktioner ikke dækkes ind af den måde, normtimesatserne er udregnet og opstillet – og det til trods for, at netop disse typer af produktioner bruger langt mere end 830 timer om året inden for et givent produktionsområde. Vi er dog glade for at se, at der jf. vejledningens punkt 3.1 er ”mulighed for at fremsende dokumentation for, at arbejdskraftbehovet er opfyldt, hvis det ikke kan beregnes automatisk”. ØL vil gerne fremhæve vigtigheden af, at landbrugsstyrelsen prioriterer denne individuelle vurdering i deres behandling af ansøgningerne for som et minimum at kompensere for indretningen af støtteordningen.</p> <p>Med den nuværende indretning af støtteordningen ryger de mindre alsidige landbrug med andre ord bagerst i udviklingskøen, og der bør derfor ændres i de bagvedliggende kriterier, så både de mindre og de større producenter kan få glæde af støtteordningen. Dertil er det problematisk, at økologiske delelandmænd eller økologiske landmænd med et andet job ved siden af ikke kan søge ordningen. Begge parter har egen landbrugsvirksomhed, men arbejder ikke nødvendigvis de påkrævede 830 timer årligt inden for den givne produktionsform jf. §3, 4) eller ejer deres egen jord eller egen gård. Godt nok kan man jf. §12, 6) ansøge til udvikling på en forpagtet bedrift, men da man som landmand jf. landbrugsloven ikke kan forpagte en gård, medmindre man ejer en gård i forvejen, er der reelt ikke muligheder for denne gruppe af økologiske producenter. Støtteordningen bidrager dermed negativt til denne gruppe af økologiske landmænds udvikling relativt til deres større kollegaer, og det kan i sidste ende gå udover det økologiske landbrugs udvikling, muligheder for generationsskifte og tilflytning til lokalområderne.</p>	<p>Landbrugsstyrelsen har beregnet normtimesatserne til brug for flere tilskudsordninger, hvorfor normtimesatserne dækker større producenter med maskinel produktion. Det er ved ansøgning muligt at indsende dokumentation for overholdelse af 830-timers kravet, og dermed er det ikke en hindring, at arbejdskraftbehovet ikke kan fastsættes ud fra normtimesatserne. Ved sagsbehandling af ansøgningen vil der blive foretaget en konkret vurdering af den indsendte dokumentation.</p> <p>Det er grundlæggende for Landbrugsstyrelsens tilskudsordninger, at ansøgerne har ét CVR-nr. for en virksomhed, der kan betragtes som en primær jordbrugsbedrift. Der skal i den primære jordbrugsbedrift produceres et produkt, som hører under bilag 1 til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, 2012/C 326/01. Produkterne kan være korn, mælk, smågrise, grønsager mv. Det samme krav gælder også for økologer, som anvender alternative ejerformer eller samarbejder med andre. Det er ét CVR-nr., som kan være ansøger til ordningen, og dette CVR-nr. skal opfylde krav om arbejdskraftbehov. Projektet skal gennemføres på den jordbrugsbedrift, som dette CVR-nr. ejer eller forpagter. Der er således en mulighed i ordningen for at opnå tilsagn til en teknologi, som anvendes på en forpagtet jordbrugsbedrift. Denne jordbrugsbedrift kan bestå af dyr alene. Definitionen af jordbrugsbedrift i denne ordning afviger</p>
--	---	--

		<p>fra definitionen, som anvendes i Landbrugsloven.</p> <p>Der er krav om et minimum arbejdskraftsbehov, da der skal foretages en effektiv forvaltning af EU's midler, hvorfor EU anbefaler at tilskud begrænses til aktive landbrugere.</p>
2.3	<p>Fordelingen af midler er skæv</p> <p>I relation til strukturudvikling undrer fordelingen af midler os. Vi er midt i en omstilling af samfundet, hvor vi i langt højere grad skal basere vores fødevarer på plantebaserede fødevarer og nedbringe CO₂-udledningen fra fødevarerproduktionen. Det er noget, som økologien generelt og vi i Økologisk Landsforening i den grad bakker op om og gør alt, hvad vi kan for at understøtte, men behovet for en omstilling reflekteres ikke i fordelingen af midler i støtteordningen.</p> <p>I udkastet er støtteordningen opdelt således, at der kan uddeles 75 mio. kr. til den animalske produktion jf. §7 stk. 2 (8 mio. kr. til svin, 34 mio. kr. til kvæg, 34 mio. kr. til æg-og fjerkræ samt 1 mio. kr. til får og geder), men kun 63 mio. kr. til den plantebaserede produktion (53 mio. kr. til planteavl og 10 mio. kr. til frugt, bær og grønt). Der bør naturligvis være støtte til alle produktionsformål, men fordelingen af midlerne bør ændres, så støtteordningen som minimum fordeler midler lige mellem den animalske og den plantebaserede produktion. Argumentet må ikke være, at der stilles midler til rådighed efter efterspørgsel baseret på ansøgte midler i 2021. I stedet skal midlernes fordeling reflektere samfundets udviklingsbehov.</p> <p>Hertil kan der tilføjes, at ordningen jf. §13, 3) risikere at modarbejde en grøn omstilling, fordi der opstilles som kriterium, at alle elementer, der indgår i projektet, er nye. I stedet bør det være muligt at søge midler til genbrug eller upcycling af eksisterende materialer eller teknologier. Al ny produktion kræver CO₂, og den udledning kan dermed spares samtidig, hvis der er tale om genbrug eller upcycling. Investeringsstøtte-ordningen bør være et konkret instrument til at sikre ansvarlig ressourceforvaltning, ikke det modsatte.</p>	<p>Giver ikke anledning til ændringer</p> <p>Midlerne er fordelt mellem indsatsområderne forholdsvist efter den procentvise fordeling af det ansøgte beløb på Økologisk investeringsstøtte 2021. Landbrugsstyrelsen har vurderet, at ansøgerne sandsynligvis vil falde med samme fordeling til Økologisk investeringsstøtte 2022. Bliver der en overansøgning vil eventuelle ledige midler på et indsatsområde, blive omfordelt til andre indsatsområder.</p> <p>Økologisk investeringsstøtte 2022 har en pulje på 140 mio. kr. og der er derfor rigtig god mulighed for at få tilsagn på alle indsatsområder.</p> <p>Landbrugsstyrelsen anerkender, at køb af brugt materiale er en god idé ud fra et klima- og miljøsynspunkt. Ifølge EU-forordningen 1305/2013, artikel 45, kan der gives støtte fra ELFUL til køb af nye maskiner og nyt udstyr. Desuden er det kun muligt at fastsætte en standardomkostning for nye maskiner og nyt udstyr. Brug af standardomkostninger er nødvendig for automatiseret sagsbehandling, der bidrager til effektiv forvaltning.</p>

2.4	<p>Behov for klart og tydeligt sprog</p> <p>Vejledningen til bekendtgørelsen spiller en vigtig rolle, fordi det giver almindelige mennesker og producenter mulighed for at forstå ofte kompleks lovgivning. ØL har dog modtaget henvendelser fra flere, som også finder vejledningen svær at læse –kapitel 5 om tilsagn fremhæves. Producenterne (inklusive de små, alsidige landbrug) føler sig derfor pressede til at engagere sig med en konsulent for at kunne få oversat ordningen, få vejledning og få hjælp til at indsende ansøgning og udbetalingsanmodning. Det kan medføre en udgift på +30.000 kr.</p> <p>Problematikken er ikke ny, men opstår hver gang ordningen opdateres. De små ændringer, der er fra år til år, kan have meget stor betydning for om et tilsagn gives eller ej, så det er vigtigt, at ændringerne fra år til år fremhæves i vejledningen, så producenten bliver gjort opmærksomme på dem. Samlet set er der behov for, at vejledningen skrives i et tydeligere og mere klart sprog.</p>	<p>Imødekommes delvist</p> <p>Landbrugsstyrelsen anerkender, at det er vigtigt at vejledningen skal være klar og tydelig. Der er lavet så få ændringer som muligt fra tilskudsordningen Økologisk investeringsstøtte 2021 til Økologisk investeringsstøtte 2022 for at understøtte, at landmænd og konsulenter ikke skal sætte sig ind i nye regler.</p> <p>De ændringer der er sket siden Økologisk investeringsstøtte 2021 opsummeres i vejledningens afsnit 2.2 <i>Nyt om ordningen siden 2021</i>.</p> <p>Bemærkning om behov for at vejledningen skrives i et tydeligere og mere klart sprog tages med ved udarbejdelse af fremtidige vejledninger.</p>
2.5.	<p>Konkrete forslag til tilføjelser eller ændringer i teknologilisten, bilag 1</p> <p>Præcisering af ”moderne farehytter” underpunkt 1.3. I den tredje spalte ”Obligatoriske elementer” er listet en stribe krav til farehytter for, at der kan opnås støtte. ØL savner en præcisering af størrelsen på ”moderne farehytter”. Vi ser gerne, at der i denne spalte tilføjes et krav om en minimums-størrelse på 4,5 kvadratmeter. Avlssøerne i Danmark er gennem de seneste år blevet 20-40 kg større end tidligere, og flere velfærdskoncepter vil gerne udfase de små gammeldags farehytter. Det giver derfor ikke mening at give investeringsstøtte til små farehytter, der formodentlig ikke vil kunne leve op til fremtidens krav. Fagligt set er 4,5 m2 til en farende so med 14-16 grise, der bliver i hytten i minimum 7 uger, mere passende.</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Alle farehytter, som lever op til reglerne i anden lovgivning, er tilskudsberettiget i denne ordning. Landbrugsstyrelsen vurderer, at der er en naturlig udvikling i øgede velfærdskoncepter, og at størrelsen på farehytter, der investeres i, vil følge denne udvikling.</p> <p>Landbrugsstyrelsen finder farehytterne moderne ud fra de obligatoriske elementer, der skal indgå i farehytten, og ikke størrelsen på farehytten.</p>
2.5.1	<p>Ændring af punkt 2.1 om halstranspondere. Punktet bør ændres til ”halstranspondere eller bolus”, og enheden i standardomkostningen bør ændres til ”1200 kr.pr. rem eller bolus”</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Det vurderes at halstranspondere og vombolus kan samles under teknologi 2.1. Standardeffekt og standardomkostning er genbesøgt som følge heraf.</p>

2.5.2	<p>Opsplit punkt 2.13 mht. ansøgning til transportvogn og mobil fangefold. Mange landmænd har en transportvogn til deres kreaturer, der f.eks. kan hæves/sænkes, men mange økologiske landmænd, særligt landmænd med kvæg der naturgræsser, har brug for en fangefold. Punkt 2.13 bør derfor opsplittes, så man kan ansøge om støtte til en fangefold uden på samme tid at skulle ansøge til støtte til køb af transportvogn.</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Økologisk investeringsstøtte 2021 anvender standardomkostninger og standardeffekter, hvilket medfører, at tilskudsberettigede investeringer i ordningen skal leve op til nogle kvalitetskrav. Når det kommer til teknologier, vil dette betyde at i) teknologien kan prissættes, så der kan laves standardomkostninger, og ii) teknologien har en dokumenteret effekt. Opsplitning af teknologien vil kræve ny beregning af både standardomkostning og effekt, hvilket er tidskrævende og kan betyde en udskydelse af ordningens åbningsdato. Landbrugsstyrelsen vil være opmærksom på bemærkningen ved fremtidige tilskudsordninger.</p>
2.5.3	<p>Halmstrømaskiner. Vi undrer os over, hvorfor der ikke kan gives støtte til halmstrømaskine til fjerkræ, når det er støtteberettiget i griseproduktion.</p>	<p>Giver ikke anledning til ændringer</p> <p>SEGES var involveret i udarbejdelse af teknologilisten til Økologisk investeringsstøtte 2021. SEGES vurderede her, at strølsesanlæg på hængebane er mere relevant for økologiske fjerkræbedrifter end halmstrømaskinen, som griseproducenter kan få tilskud til. Landbrugsstyrelsen opprioriterede derfor strølsesanlægget til hængebane, som tilskudsberettiget teknologi til fjerkræproducenter. I forbindelse med udarbejdelsen af teknologilisten til Økologisk investeringsstøtte 2022, har Landbrugsstyrelsen været opmærksom på efterspørgslen for halmstrømaskiner til fjerkræ. Efter inddragelse af interessenter om teknologilisten har vi dog valgt at prioritere andre teknologier til sektoren.</p>
2.5.4	<p>For landmænd med udgående dyr (f.eks. kvæg) på store arealer vil brug af droner til overvågning af kvæget i indhegningerne medføre en stor tidsbesparelse. Droner bør</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Til Økologisk investeringsstøtte er der rigtig mange relevante teknologier, der kan gives tilskud til. I takt med at</p>

	derfor indskrives som støttemulighed på teknologilisten.	Landbrugsstyrelsen har standardiseret tilskudsordninger, er processen omkring at inddrage en teknologi på teknologilisten blevet længere. Det skyldes, at der oftest skal foretages markedsundersøgelse for at beregne en standardomkostning, og eksterne rådgivere, i denne ordning Innovationscenter for Økologisk Landbrug, skal beregne en dokumenteret standardeffekt for teknologien. Landbrugsstyrelsen er først i forbindelse med ekstern høring blevet opmærksom på denne teknologi, og den kan dermed ikke nå at blive tilføjet til teknologilisten. Landbrugsstyrelsen vil være opmærksom på droner til overvågning af dyr på udearealer til fremtidige tilskudsordninger.
2.5.5	Vejning i forbindelse med slagtning er tidskrævende og ofte stressende for både grise og medarbejdere. Med moderne udstyr vil denne proces kunne automatiseres. Udstyret er relativt dyrt, men vil til gengæld spare mange arbejdstimer.	Imødekommes ikke Landbrugsstyrelsen var opmærksom på denne teknologi til Økologisk investeringsstøtte 2021. SEGES gav her fagligt input til beregning af standardeffekten. Ved beregning blev fundet en negativ standardeffekt (økonomisk effekt). Teknologien indgår ikke i ordningen, da teknologier som minimum skal have en positiv standardeffekt for at være tilskudsberettiget
2.5.6	Autostyring til traktorer er særligt relevant for mindre planteavlproducenter, men redskaber til renholdelse med autostyring, kamera og så videre er en meget stor omkostning. En enkelt autostyring til traktor koster omkring 130.000kr. og kan flyttes mellem flere traktorer, så det vil være mere realistisk på de mindre ejendomme. Eventuelt kan autostyring komme med ved at betragte en traktor som et redskab.	Imødekommes ikke Til Økologisk investeringsstøtte er der rigtig mange relevante teknologier, der kan gives tilskud til. I takt med at Landbrugsstyrelsen har standardiseret projektstøtteordninger, er processen omkring at inddrage en teknologi på teknologilisten blevet længere. Det skyldes, at der oftest skal foretages markedsundersøgelse for at beregne en standardomkostning, og eksterne rådgivere skal beregne en dokumenteret standardeffekt for teknologien. Landbrugsstyrelsen har været opmærksom på autostyring til traktor i denne ordning, men teknologierne er blevet nedprioriteret i forhold til autostyring til redskaber. Prioritering af hvilke teknologier, der skulle tilføjes teknologien fra Økologisk

		investeringsstøtte 2021 er foregået i samarbejde med Innovationscenter for Økologisk Landbrug og ved inddragelse af interessenter.
2.5.7	<p>Støtte til teknologiske løsninger i forbindelse med tidlig høst, såsom skårlægger og pickup-skære-bord jf. punkt 4.10.</p> <p>ØL ser det som positivt at ordningen understøtter teknologi der muliggør tidlig høst af korn og afgrøder til konsum og foder med højt protein indhold. Tidlig høst bidrager til at sikre udbytte og høj kvalitet, og tidlig høst giver bedre mulighed for etablering af efterafgrøde, og deraf mindre risiko for næringsstoffab samt bedre udbytter og kvalitet i økologiske sædskifter.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Imidlertid er den valgte teknologi, ribbe/plukkebord, kun i begrænset omfang anvendelig hos økologer. Ved ribbehøst efterlades halm og afgrøderester på roden på marken. Det betyder, at disse ikke kan udnyttes af husdyr eller til andre formål som f.eks. kompostering eller afgangning i biogasanlæg. • Der vil i de kommende år samtidig være et betydeligt stigende behov for økologisk halm, idet branchebefalingerne for kvæg og svin pålægger økologiske husdyrbrugere, at minimum 50 % af strøhalmen skal være økologisk. Det er derfor uhensigtsmæssigt, at der i teknologiordningen ikke kan hentes støtte til teknologi, der muliggør tidlig høst samtidigt med bjergning af halm og afgrøderester. Det kan sagtens lade sig gøre med skårlægger og pickup-skæreborde til mejetærskeren. Begge disse teknologiske løsninger er nemme at implementere, særligt i kombination med støtte til korntørring, og ØL mener derfor, de skal gøres støtteberettiget. • Det økonomiske støttebehov for kombinationen af skårlægning og pickup-skæreborde er på niveau med ribbehøst. Prisen på et pickupskærebord er cirka 45.000 kr. pr. meter, mens en traktoråren skårlægger anslås at koster 	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Til Økologisk investeringsstøtte er der rigtig mange relevante teknologier, der kan gives tilskud til. I takt med at Landbrugsstyrelsen har standardiseret tilskudsordninger, er processen omkring at inddrage en teknologi på teknologilisten blevet længere. Det skyldes, at der oftest skal foretages markedsundersøgelse for at beregne en standardomkostning, og eksterne rådgivere skal beregne en dokumenteret standardeffekt for teknologien.</p> <p>Landbrugsstyrelsen har været opmærksom på teknologierne skårlægger og pickup-skærebord. Ved udarbejdelse af teknologilisten til Økologisk investeringsstøtte 2021 vurderede SEGES, at ribbe/plukkeborde er mere relevant at udbyde i tilskudsordningen end skårlægger og pickup-skærebord. Samme prioritering er anvendt til Økologisk investeringsstøtte 2022.</p>

	<p>40-60.000kr.pr.meter. Høstkapaciteten i marken af såvel pick-up og skårlægger vil sandsynligvis være noget højere end ribbehøst. For de mindre brug vil det være en fordel at kunne afkoble skårlægger og pickup-skærebord, da skårlægning på mindre brug kan udføres af maskinstation. Udgiften målt på kapacitet ved støtte til henholdsvis skårlægger eller pick-up skærebord vil samlet set vil være helt sammenlignelig med ribbe/plukkebord.</p>	
2.5.8	<p>Håndtering og forarbejdning af afgrøder til human ernæring er et område, som får større og større opmærksomhed. ØL ser derfor meget gerne, at der gives støtte til etablering af gastæt silo, eventuelt med tilhører kværn. Der er flere klima og velfærdsmæssige fordele ved denne løsning. F.eks. ved anvendelse af kværnet havre.</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Landbrugsstyrelsen har i forbindelse med udarbejdelse af teknologilisten undersøgt denne teknologi. I forbindelse med teknologilisten til Økologisk investeringsstøtte 2021 har SEGES rådgivet Landbrugsstyrelsen i forbindelse med valg af teknologier til teknologilisten og har vurderet, at tørresiloer er mere relevante for økologiske bedrifter end gastætte siloer. På baggrund af denne vurdering fra SEGES har Landbrugsstyrelsen opprioriteret, at tørresiloen skal være tilskudsberettiget. I forbindelse med udvidelse af teknologilisten til Økologisk investeringsstøtte 2022 har Landbrugsstyrelsen foretaget inddragelse af interessenter. I inddragelse af interessenter blev gastæt silo nedprioriteret i forhold til andre ønskede teknologier til teknologilisten. Landbrugsstyrelsen anerkender, at gastæt silo med tilhørende kværn kan være relevant for økologiske bedrifter og vil være opmærksom på denne ved udarbejdelse af teknologilisten til fremtidige tilskudsordninger</p>
2.5.9	<p>Muligheden for at søge støtte til køb af en ATV bør bredes ud til også at give støtte til en UTV. Der er tale om en bredere vogn, som giver bedre komfort, arbejdsstillinger og dermed bedre arbejdsmiljø.</p>	<p>Imødekommes</p> <p>De obligatoriske elementer i teknologilisten udbredes, således at både ATV og UTV angives.</p>
2.5.10	<p>Forslag til valgfrie elementer (inkl. pris) til mobile grisestalde j. punkt 1.10: For mobile slagtegrise-stalde bør der kunne tilføjes</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Landbrugsstyrelsen har ikke tilstrækkeligt datagrundlag til at beregne</p>

	<p>følgende valgfrie elementer for at høje dyrevelfærden og mindske marktrykket:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ventilationsanlæg, som automatisk kan styre temperaturen og give en alarm, hvis disse for-hold ikke er, som de skal være. Pris per m2: 1250 kr. - Hjul-larvefodder til den mobile stald, som giver et lavt marktryk og er bedre i omskifteligt vejr, fordi de har en bæreflade på under 0,5 kg/m2. Pris per m2: 980 kr. - Staldene kanudføres i væg-tag materialer med isoleringsgrad på under 0,3 w/m2/K (U-vær-dien). Det sikrer, at grisene bruger mindre foder på at opretholde sin vægtog bedre kan holde varmen ud på en sommerdag. Pris per m2staldbygning: 600 kr 	<p>standardomkostninger til de nævnte valgfrie elementer. Standardomkostningerne skal bygge på rimeligt datagrundlag og verificeres hos en uafhængig myndighed for at kunne anvendes.</p>
3.	Landbrug & Fødevarer	
3.1.	<p>Fuld hjemtagning af landdistriktsprogrammet Midler er afsat i det igangværende landdistriktsprogram (2014-2022), hvilket betyder at pengene skal være udbetalt inden udgangen af 2025. Det er helt afgørende, at Landbrugsstyrelsen administrerer ordningen efterenkle regler, som er til at forstå for landmænd og deres rådgivere. Derudover skal der være en hurtig og effektiv sagsbehandling samt udbetaling af tilskud, da midlerne ellers risikerer at blive sendt tilbage til EU. Det er helt afgørende for Landbrug & Fødevarer, at alle pengene bliver hjemtaget til gavn for dansk landbrug, som det også er forudset i landbrugsaftalen.</p>	<p>Giver ikke anledning til ændringer Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at midlerne skal være udbetalt inden udgangen af 2025 og vil understøtte dette.</p>
3.2.	<p>Sagsbehandlingstid Landbrugsstyrelsen skal sikre en hurtig og effektiv sagsbehandling. Ikke mindst fordi der kun er to år til at gennemføre projektet uden mulighed for forlængelse eller ændring. L&F vil gerne gentage behovet for en evaluering af den tidligere ordning før man igangsætter en ny. Det er ikke alle ansøgninger, der er afgjort på den tidligere ordning, selvom det er mere end et år siden, at ansøgningerne blev indsendt. Det fremgår af Landbrugsstyrelsens hjemmeside, at</p>	<p>Giver ikke anledning til ændringer Landbrugsstyrelsen anerkender, at der har været lang sagsbehandlingstid på Økologisk investeringsstøtte 2021, hvilket kan have været til ulempe for ansøgere. Landbrugsstyrelsen er midt i en automatiseringsproces, som skal sikre en mere enkel ansøgningsproces og hurtigere sagsbehandling.</p>

	<p>der pr. 14/9-2022 fortsat manglede afgørelse af 58 sager! Det er helt urimeligt, at sagsbehandlingstiden forlænges så markant, blot fordi ansøger er organiseret i mere end et CVR-nummer. Denne problemstilling bør adresseres, så man ikke kommer til at stå i en lignende situation med den kommende ordning. Det er helt afgørende at IT-systemet virker til enhver tid, når ansøgeren har brug for det, og at der er klar anvisning af hvordan man skal gøre, når det ikke virker. Her tænker vi bl.a. behovet for indsendelse af overdragelser m.m.</p>	<p>Efter Rigsrevisionens kritik af Landbrugsstyrelsens manglende kontrol af bagvedliggende ejerforhold, har Landbrugsstyrelsen indført en kontrolmodel for omgåelse. Landbrugsstyrelsen undersøger alle tilskudsordninger for, om der kan opnås en uberettiget økonomisk fordel. Økologisk investeringsstøtte 2021 var den første tilskudsordning, hvor denne kontrol skulle gennemføres, hvilket har ledt til forlænget sagsbehandlingstid. Der er på nuværende tidspunkt mere erfaring med at gennemføre kontrollen, som også løbende effektiviseres. Dermed er det ikke Landbrugsstyrelsens forventning, at der opstår lignende forsinkelse i sagsbehandlingen på kommende tilskudsordninger som følge af omgængelseskontrol. Landbrugsstyrelsen bestræber, at IT-systemer skal være tilgængelige, når ansøgere og tilsagnshavere har behov for dem.</p>
3.3	<p>Teknologilisten Det er positivt med en bred teknologiliste til en bred gruppe af indsatsområder samt et stort udvalg af teknologier (82 i alt). Det er positivt, at der fremover kan opnås tilskud til både selvkørende og traktormonterede lugeroboter. Landbrug & Fødevarer havde dog en række yderligere forslag til tilføjelser i marts 2022, og ser gerne en yderligere udvidelse af listen. Det er samtidigt helt afgørende, at ansøgerne er klar over hvilke krav og specifikationer, der knytter sig til de enkelte teknologier. Det er uklart for en række af teknologierne. Det er vigtigt, at ansøgerne er helt klar over hvilke konkrete produkter, der kan leve op til specifikationerne og præcist hvilke krav, der vil være på et afsynings- eller kontrolbesøg. Såfremt der er tvivlstilfælde, så er det afgørende at ansøgerne kan opnå konkret vejledning om de teknologier, som de ønsker at investere i.</p>	<p>Giver ikke anledning til ændringer</p> <p>Landbrugsstyrelsen har gennemgået L&Fs efterspurgte teknologier til teknologilisten til denne ordning. Der er blevet prioriteret mellem de efterspurgte teknologier, da der til denne ordning kun har været rum til et begrænset antal ændringer og tilføjelser i forhold til teknologilisten på Økologisk investeringsstøtte 2021.</p> <p>Når Landbrugsstyrelsen skal indarbejde en teknologi på teknologilisten undersøges det, hvilke modeller der er på markedet med det efterspurgte formål. Ud fra markedsundersøgelsen vil modellerne blive grupperet således, at der kan udarbejdes en fælles beskrivelse, standardomkostning og standardeffekt for de grupperede modeller, der skal indgå som én teknologi på teknologilisten. Denne fremgangsmåde er ligeledes anvendt til robotteknologier til mekanisk ukrudtsbekæmpelse. I dette arbejde er der fundet en delvis anden kategorisering end L&F har foreslået.</p>

		Landbrugsstyrelsen vurderer, at de nuværende beskrivelser og kategoriseringer af tilskudsberettigede robotter til ukrudtsbekæmpelse giver mulighed for tilskud til robotterne på markedet.
3.3.1	Angående udstyr til indhegning under indsatsområde kvæg, svin og får/geder: Landbrug & Fødevarer foreslår, at der optages en yderligere teknologi på listen som retter sig mod et eldrebet UTV-køretøj. Det er ikke i dag muligt at få et eldrebet ATV køretøj af høj nok kvalitet. Der står på teknologilisten, at der kan investeres i en "ATV eller tilsvarende". Hvad ligger der konkret i betegnelsen "eller tilsvarende".	Imødekommes De obligatoriske elementer i teknologilisten udbredes, således at både ATV og UTV angives.
3.3.2	Angående indsatsområdet "svin" og "fjerkræ": Landbrug & Fødevarer foreslår at der tilføjes en teknologi: Droneteknologi som værn mod rovdyr. Se eksempelvis såkaldt "fugleskræmmer" på www.naustrobotics.com .	Imødekommes ikke Til Økologisk investeringsstøtte er der rigtig mange relevante teknologier, der kan gives tilskud til. I takt med at Landbrugsstyrelsen har standardiseret tilskudsordninger, er processen omkring at inddrage en teknologi på teknologilisten blevet længere. Det skyldes, at der oftest skal foretages markedsundersøgelse for at beregne en standardomkostning, og eksterne rådgivere, i denne ordning Innovationscenter for Økologisk Landbrug, skal beregne en dokumenteret standardeffekt for teknologien. Landbrugsstyrelsen er først i forbindelse med ekstern høring blevet opmærksom på denne teknologi, og den kan dermed ikke nå at blive tilføjet til teknologilisten. Landbrugsstyrelsen vil være opmærksom på droneteknologi som værn mod rovdyr til fremtidige tilskudsordninger.
3.3.3	Indsatsområdet "planter": Landbrug & Fødevarer foreslår, at der tilføjes en teknologi: Undersåning af efterafgrøder.	Imødekommes delvist Til Økologisk investeringsstøtte er der rigtig mange relevante teknologier, der kan gives tilskud til. I takt med at Landbrugsstyrelsen har standardiseret tilskudsordninger, er processen omkring at inddrage en teknologi på teknologilisten blevet længere. Det skyldes, at der oftest skal foretages markedsundersøgelse for at beregne en standardomkostning, og eksterne rådgivere, i denne ordning

	<p>Ang. teknologi 4.11. Hvorfor er en plansilo ikke tilskudsberettiget under teknologi 4.11 Tørresilo til tørring af afgrøder med højt vandindhold. Hvorfor er det udelukkende stålsiloer, der er tilskudsberettigede?</p> <p>Landbrug & Fødevarer vil i øvrigt foreslå, at det gøres valgfrit, om man vil investere i påfyldningsteknik. Det kan være relevant, hvis man allerede har en silo, hvor man har udstyret til det. Landbrug & Fødevarer henviser i øvrigt til høringssvar om teknologilisten fra den 8. marts2022 (vedlagt som bilag).</p>	<p>Innovationscenter for Økologisk Landbrug, skal beregne en dokumenteret standardeffekt for teknologien. Landbrugsstyrelsen er først i forbindelse med ekstern høring blevet opmærksom på denne teknologi, og den kan dermed ikke nå at blive tilføjet til teknologilisten.</p> <p>I forbindelse med teknologilisten til Økologisk investeringsstøtte 2021 har SEGES rådgivet Landbrugsstyrelsen i forbindelse med valg af teknologier til teknologilisten og har vurderet, at tørresiloer er relevante for økologiske bedrifter og har en positiv økonomisk effekt. En del af effekten er på baggrund af omrøring i forbindelse med tørring, hvilket ikke vurderes muligt ved plantørreri. Herudover er standardomkostningen til teknologien beregnet på baggrund af prisobservationer fra stålsiloer, hvorfor det er et krav, at der investeres i en stålsilo.</p> <p>Landbrugsstyrelsen anerkender, at nogle landmænd har påfyldningsudstyr i forvejen, og at det derfor kan være til ulempe, hvis der skal investeres i nyt påfyldningsudstyr ved investering af teknologien. Påfyldningsudstyr fjernes som obligatorisk element til teknologien, og standardomkostningen justeres herfor.</p>
3.4	<p>Håndtering af ansøgere, der har fået tilskud i tidligere ordninger</p> <p>Der savnes en uddybende forklaring af, hvordan er man stillet, hvis man allerede har fået tilskud tidligere. Ikke mindst hvis man har søgt, men endnu ikke har fået svar på en ansøgning til økologisk investeringsstøtte 2021. Hvis man vælger at frafalde sin ansøgning fra 2021, fordi man fx ikke har modtaget svar endnu, vil man så kunne søge i den nye ordning?</p>	<p>Giver ikke anledning til ændringer</p> <p>Hvis man har et tilsagn om tilskud eller tidligere har opgivet et tilsagn om tilskud under en anden tilskudsordning, vil det ikke berøre muligheden for at få et tilsagn under denne ordning. Det vil altså være muligt at søge om tilskud under denne ordning selvom man har sendt en ansøgning på Økologisk investeringsstøtte 2021, og det vil også være muligt at opnå tilsagn om tilskud under begge ordninger. Opnås tilskud på flere ordninger vil Landbrugsstyrelsen kontrollere, at man ikke modtager dobbeltfinansiering. Altså at man ikke modtager tilskud flere gange til den samme investering.</p>

3.5	<p>Faglig robust prioriteringsmodel</p> <p>Det er afgørende, at ansøgningerne prioriteres ud fra en fagligt funderet, robust, retvisende og fair prioriteringsmodel. Det er ikke hensigtsmæssigt, at man indfører et system, hvor der kan være incitament til at medtage flere investeringer end man har brug for for at øge prioriteringsscoren. Landbrug & Fødevarer havde også gerne set, at man havde gennemført en grundig evaluering af prioriteringsmodellen fra 2021, før man igangsatte en ny ordning med en lignende prioriterings model. Det er vigtigt, at der er en lige og fair mulighed for at få tilskud til større og mindre investeringer.</p>	<p>Giver ikke anledning til ændringer</p> <p>Formålet med Økologisk investeringsstøtte 2022 er at øge produktiviteten på økologiske bedrifter. Der er beregnet standardeffekt og standardomkostning for hver teknologi, der udbydes på ordningen. Standardomkostning og standardeffekt anvendes til beregning af omkostningseffektiviteten. Det er ansøgninger indeholdende teknologi/teknologier med højst samlet omkostningseffektivitet, der prioriteres først. Det er ikke nødvendigvis den største volumen- eller antalsmæssige investering, der prioriteres først, og dermed er større jordbrug ikke automatisk bedre stillet end mindre jordbrug eller ansøgninger med flere teknologier stillet bedre end ansøgninger med færre teknologier. Det er Landbrugsstyrelsens hensigt, at prioriteringsmodellen skal fungere så skalaneutralt som muligt. På denne ordning er det tilstræbt ved, at standardomkostninger fastsættes med løbende priser der, hvor det giver mening. Ligeledes fastsættes standardeffekten pr. enhed. Dette betyder, at projekter prioriteres efter en skalaneutral omkostningseffektivitet.</p>
3.6	<p>Normtimesatser (bilag 2)</p> <p>Det er vigtigt, at de opdaterede normtimesatserne er retvisende og kvalitetssikrede. Er der gennemført et kvalitetscheck heraf? Opstillingen af listen ser anderledes ud end tidligere, og det er svært at gennemskue, hvad konsekvensen er heraf. Landbrug & Fødevarer vil forbeholde sig ret til at vende tilbage herom, når listen skal anvendes i praksis.</p>	<p>Giver ikke anledning til ændringer</p> <p>Landbrugsstyrelsen har opdateret normtimesatserne således, at det årlige arbejdskraftbehov udregnes på baggrund af en basissats og en timesats pr. ha, dyr mv. Satsene er baseret på data fra Danmarks Statistik og dækker en 5-årig periode. På denne måde er der taget højde for årlige udsving i arbejdskraftbehov for de forskellige typer afgrøder og dyr. De enkelte landmand kan opleve, at deres egne opgørelser af tidsforbrug ikke stemmer overens med normtimesatserne. Det skyldes, at normtimesatserne er en gennemsnitsberegning for alle typer landbrug, men der er mange forskellige faktorer, som har indflydelse på det reelle arbejdskraftbehov på bedriften, så som</p>

		størrelse, sammensætning af bedriften, beliggenhed, vejr mv. Udover Danmarks Statistik har SEGES bidraget ved fastsættelse af den nye model for beregning og satserne.
3.7	<p>Projektforlængelser og ændringer</p> <p>Det vil ifølge udkastet ikke være muligt at forlænge projekter eller foretage ændringer af projekter. Landbrug & Fødevarer mener, at der skal være mulighed for at foretage mindre justeringer, hvis nye forhold opstår, der gør en ændring nødvendig. På den baggrund bør man også kunne afvige fra projektet i særligt begrundede tilfælde uden at det koster tilskuddet.</p>	<p>Imødekommes delvist</p> <p>Jf. bekendtgørelsen skal projektet gennemføres i overensstemmelse med tilsagnet. Hvis projektet ikke gennemføres i overensstemmelse med tilsagnet, kan tilsagnet bortfalde, eller tilskuddet kan nedsættes.</p> <p>Landbrugsstyrelsen foretager en konkret vurdering af projektet i forbindelse med sagsbehandling af udbetalingsanmodningen. Afviger projektet fra tilsagnet, vil Landbrugsstyrelsen foretage en vurdering af overtrædelsens alvor, omfang, varighed og om der er tale om en gentagelse. Sanktionen fastsættes på baggrund af en samlet vurdering af sagens omstændigheder, og de fire parametre (alvor, omfang, varighed og gentagelse) udgør grundstammen i denne vurdering. Der kan også være andre hensyn, som vi tager i betragtning, idet der er tale om en konkret individuel vurdering i den enkelte sag.</p>
3.8	<p>Overdragelse af projekter</p> <p>Håndtering af overdragelser af projekter er et yderst vigtigt emne, da manglende korrekt håndtering risikerer at koste tilsagnshaverne dyrt. Der skete ændringer af håndteringen af 2021-ordningen i forhold til økologisk autorisation, hvilket var positivt, men der er behov for yderligere justeringer.</p> <p>Projektoverdragelser vil fortsat være muligt ifølge reglerne, men det er helt afgørende, at det så også er muligt i praksis ifm. fx skattefri virksomhedsomdannelse og generationsskifter. Ligeledes er der behov for langt større klarhed om reglernes praktiske håndtering. I den forbindelse er det ikke mindst afgørende, at der anvises en måde, hvorpå 830 timers kravet konkret skal håndteres. Dette uddybes nedenfor.</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Landbrugsstyrelsen har igangsat en ny administrativ håndtering af overdragelse på projektstøtteområdet, som sikrer at krav i § 14 kan overholdes i praksis. Dette gælder ved skattefri virksomhedsomdannelse og generationsskifte. Landbrugsstyrelsen justerer vejledningen, så den beskriver den nye administrative praksis. Vi vil desuden bestræbe os på at tydeliggøre information om krav i forbindelse med overdragelse i tilsagnsbreve mv. samt styrke kommunikationsindsatsen vedrørende overdragelse generelt.</p>

<p>Styrelsen lægger op til, at reglerne for overdragelse af projekter fortsætter uændret i forhold til i dag, hvor reglerne har skabt store problemer i praksis. L&F vil opfordre til at reglerne justeres. Landbrug & Fødevarer vil også opfordre til, at information i vejledningen udbygges, da der fortsat savnes klar information om håndtering af overdragelser ifm. fx generationsskifte og skattefri virksomhedsomdannelser. Det skal være helt klart, hvordan man gennemfører et generationsskifte eller overdrager tilsagnet til en nyetableret landmand uden at tabe tilsagnet. Miljø-og Fødevarerævnet har i en sag om afslag på overdragelse af tilsagn (sagsnr. 22/00521) under Miljøteknologi 2018 (som indeholder lignende bestemmelse om overdragelse af tilsagn som i bekendtgørelsesudkastet) udtalt følgende:</p> <p><i>Hertil bemærker nævnet, at arbejdskraftbehovet efter bekendtgørelsens § 2, stk. 2, skal være opfyldt på ethvert tidspunkt frem til Landbrugsstyrelsens eventuelle godkendelse af en overdragelse af tilsagnet efter bekendtgørelsens § 14, stk. 1.</i></p> <p>Den foreslåede bestemmelse i bekendtgørelsesudkastet om overdragelse af tilsagn forudsætter altså, at 830 timers kravet skal kunne opfyldes af overdrager, indtil LBST har godkendt overdragelsen af tilsagnet, jf. ovennævnte nævnsafgørelse.</p> <p>Det er umuligt i praksis at overholde 830 timers kravet i det afgivende CVR-nummer, indtil styrelsen har godkendt overdragelsen ved skattefrie virksomhedsomdannelser, hvor der er lovfæstede frister for gennemførelse heraf. Det samme gælder for generationsskifter og øvrige ejendomsoverdragelser, hvor overdragelsen af bedriften ikke kan sættes på standby og afvente LBSTs godkendelse.</p> <p>Det skyldes, at den faktiske og retlige rådighed over bedriften overgår til det nye CVR-nummer på overtagelsesdatoen. Det kan med andre ord ikke lade sig gøre at opfylde 830 timers kravet i begge CVR-numre, indtil LBST har godkendt overdragelsen.</p> <p>Med den foreslåede bestemmelser tvinges kommende tilsagns havere således at undlade at gennemføre ændringer på bedriften i relation til gennemførelse af generationsskifte, skattefrie</p>	
--	--

<p>virksomhedsomdannelser m.m, indtil opretholdelsesperioden er udløbet. L&F opfordrer derfor til, at bestemmelsen om overdragelse af tilsagn formuleres i overensstemmelse med bekendtgørelse om skovrejsningstilsagn (nr. 1039 af 29. juni 2020):</p> <p>§ 15. Landbrugsstyrelsen kan efter ansøgning tillade, at tilsagnet i forbindelse med ejerskifte overdrages til en anden, der kan være tilsagnshaver. Ansøgning om overdragelse af et tilsagn skal godkendes af Landbrugsstyrelsen, inden overdragelse af tilsagnet kan finde sted.</p> <p>Stk. 2. Den, der får overdraget tilsagnet, overtager alle rettigheder og forpligtelser efter tilsagnet.</p> <p>Stk. 3. Ansøgning efter stk. 1 skal indgives på et særligt skema, der fås ved henvendelse til Landbrugsstyrelsen. Ansøgningen skal indeholde oplysninger om overdrager og erhverver og skal indsendes til Landbrugsstyrelsen via e-mail. Ansøgning skal indsendes senest 3 måneder efter overtagelsesdatoen for arealet.</p> <p>En sådan bestemmelse er i overensstemmelse med artikel 8, stk. 3, litra a) i forordning 809/2014, hvoraf fremgår, at tilskuddet kan udbetales til erhverver af tilsagnet, hvis erhververen inden for en frist, som medlemsstaterne fastsætter, underretter myndighederne om overdragelsen.</p> <p>LBST bør udnytte den fleksibilitet, forordningen giver, til at fastsætte en frist på 2 eller 3 måneder efter den faktiske og retlige overdragelse af bedriften til at indsende overdragelseserklæring. Det vil være til gavn for erhvervet og rådgivere.</p> <p>Denne løsning medfører ikke risiko for Landbrugsstyrelsens forpligtelser i forordningsgrundlaget, da 830 timers kontinuerligt har været overholdt i det afgivende CVR-nummer indtil overtagelsesdatoen, og i det modtagende CVR-nummer fra overtagelsesdatoen.</p> <p>Den foreslåede løsning stemmer i øvrigt overens med en lang række af Landbrugsstyrelsens øvrige ordninger. Blandt andet producentskifte i forhold til økologisk arealtilskud, plejegræstilskud og slagtepræmier.</p> <p>Desuden bør det præciseres i selve tilsagnet, at skift af CVR-nummer udløser krav om</p>	
--	--

	<p>overdragelse, så det står helt klart for tilsagnshaver.</p> <p>Endelig bør det ligeledes fremgå helt udtrykkeligt at kravet om overdragelse af tilsagn også gælder i opretholdelsesperioden, så der ikke er nogen tvivl herom</p>	
3.9	<p>Vejledning</p> <p>Om projekter, der tidligere har modtaget tilskud (afsnit 3.15).</p> <p>I dette afsnit gives eksempler på, hvornår det ikke er muligt at søge til samme teknologi. Kan det forstås så en griseproducent, der tidligere har fået tilskud til køb af farehytter (teknologi 1.3), kan få tilskud til yderligere indkøb af farehytter ifm. en udvidelse af besætningen?</p> <p>Overdragelse af tilsagn/projekt (afsnit 6.1) Ifm. et generationsskifte eller overdragelse til en nyetableret landmand er det ikke til at se, hvordan kravet om, at begge parter skal opfylde kriteriet om at have et årligt arbejdskraftbehov på mindst 830 timer, skal kunne opfyldes. I samme afsnit fremgår krav om, at den nye tilsagnshaver skal være autoriseret som økolog eller have ansøgt om autorisation til økologisk jordbrugsproduktion senest tre uger før, der søges om overdragelse af tilsagn eller projekt. Betyder det, at det aldrig er muligt for en nyetableret landmand at overtage en eksisterende virksomhed, hverken i projektperioden eller i opretholdelsesperioden for et tilsagn om tilskud under økologisk investeringsstøtte? Det vil være meget uhensigtsmæssigt.</p>	<p>Imødekommes delvist</p> <p>En griseproducent, der har fået tilskud til f.eks. 5 farehytter i en tidligere tilskudsordning, kan også få tilskud til f.eks. 5 farehytter under denne ordning. Ved udbetaling af tilskuddet sikres det, at der er investeret i i alt 10 farehytter, og at der dermed ikke kun er investeret i 5 farehytter i alt, men blevet udbetalt tilskud til 10 farehytter.</p> <p>Landbrugsstyrelsen har igangsat en ny administrativ håndtering af overdragelse på projektstøtteområdet, som sikrer at krav i § 14 kan overholdes i praksis. Dette gælder ved skattefri virksomhedsomdannelse og generationsskifte. Landbrugsstyrelsen justerer vejledningen, så den beskriver den nye administrative praksis. Vi vil desuden bestræbe os på at tydeliggøre information om krav i forbindelse med overdragelse i tilsagnsbreve mv. samt styrke kommunikationsindsatsen vedrørende overdragelse generelt.</p>
4.	Miljøstyrelsen	
4.1.	<p>Krav i husdyrgødningsbekendtgørelsen</p> <p>Miljøstyrelsen bemærker, at der kan søges tilskud til en række mobile stalde til husdyr. Styrelsen gør opmærksom på, at der er tale om husdyranlæg og at de skal leve op til reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Særligt er der regler om "fast bund og afløb" efter regler i § 8. Det er Miljøministeriets - departementet, som</p>	<p>Giver ikke anledning til ændringer</p>

	er regeludsteder på området, hvorfor vi kort orienterer den vej rundt også.	
--	---	--